

Jan van Zijl, voorzitter van de MBO-raad, spreidt een verbijsterend dedain voor het mbo tentoon, en een groot gebrek aan ambitie. Vorming? Dat hebben zulke mensen toch niet nodig?

Als onderste laatjes maar gevuld blijven

Wat doe je als je aan het hoofd staat van een organisatie van scholen waarvan eenderde van de leerlingen voortijdig afhaakt? Je zegt dat die opleiding, het mbo, geweldig is! Er zouden alleen nóg meer kinderen naar toe moeten. Leerlingen die nu nog nuffig voor de havo kiezen bijvoorbeeld.

Wat doe je als leraren op die scholen gedesillusioneerd afhakken of worden vervangen door goedkope, laagopgeleide instructeurs? Je zegt dat die leraren meer 'waardering' verdienen. En als de ouders hun kinderen liever naar een school sturen waar ze wel gegarandeerd leren lezen en schrijven? Dan roep je dat die leerlingen juist de steunpilaren van onze maatschappij zijn: de slager, de metselaar!

En wat doe je als een parlementaire onderzoekscommissie krachtig heeft gewaarschuwd voor een didactische methode? Omdat die iedere wetenschappelijke onderbouwing mist, tot verwaarlozing van leerlingen en ni-

zullen nooit volwaardig kunnen functioneren.

Wat concludeert de koepelvoorzitter? 'Het begrip startkwalificatie wordt overgewaardeerd', zucht hij in het AD. Want waar is zo'n papertje nu helemaal voor nodig? 'Zij kunnen prima aan de bak', vindt hij, 'in de horeca, schoonmaak of bouw.' Ja, waarom zou het mbo jongeren algemene vorming geven? Die hebben zulke mensen toch niet nodig? Zijn eigen kinderen gingen naar de universiteit. 'Iedere ouder wil graag uit zijn kind halen wat mogelijk is.' Maar voor anderen hoeft dat niet. Van Zijl is dol op zijn falende mbo.

Van Zijls dedain en gebrek aan ambitie zijn verbijsterend, maar in zijn kringen allang gewoon. Onderwijs is geen emancipatiemachine meer, maar een sorteermachine, die zorgt dat de onderste laatjes gevuld blijven. De toekomstige dragers van de kenniseconomie verdringen elkaar bij de gymasia om zich te verzekeren van het alleroudste leren. Kinderen die vanaf de basisschool moeite hebben met taal en rekenen, wier ouders amper onderwijs kregen, worden opgegeven. Voor altijd gevangen in hun hok.

Hoe is het mogelijk dat we afsterven op een scherpe maatschappelijke tweedeling zonder dat de overheid iets onderneemt om die te stoppen? Wie dat wil weten, moet de glanzende circulaire van het 'mbo-procesmanagement' maar eens doorbladeren. In het *MBO 2010 Magazine* wordt gejubeld dat het echt gaat lukken om het competentiegerichte leren landelijk in te voeren, zoals staatssecretaris Van Bijsterveldt - geen haar wijzer geworden - dat graag ziet. 'Scholen' zijn enthousiast. Over leraren gaat het uiteraard niet. Het wordt hoog tijd, zegt een adviseur, 'dat de CvB's de regie strakker in handen nemen'.

Alle macht aan de besturen dus. Ouders die dachten een school te kunnen kiezen met een bepaalde didactische methode, hebben het nakijken. Voortaan verkopen de roc's nog maar één smaak: 'De fase van duizend bloemen bloeien, is voorbij', aldus dezelfde adviseur.

Deze vernieuwing is helemaal 'Dijsselbloem-proof', huichelt het blad. Had Dijsseelbloem niet gezegd dat de overheid moest bepalen 'wat' er geleerd wordt, en de scholen 'hoe'? Nou, dit is het 'hoe', bedacht door adviseurs en bestuurders: Vrijheid van onderwijs is niet meer van deze tijd.

Onderwijsbewindslieden kunnen nu nog voorkomen dat zij over tien jaar zullen jammeren dat zij hadden moeten ingrijpen. De commissie-Dijsselbloem kan haar verzuim - het mbo en hbo betrekken bij haar onderzoek - nog goedmaken. Harm Beertema, mbo-docent in Rotterdam, laat namens de vereniging Beter Onderwijs Nederland een digitale petitie rondgaan, waarin de commissie wordt gemaand haar werk voort te zetten, voor het definitief te laat is. Teken die petitie!

Reageren? Ga naar vk.nl/opinie.

Stofwolken & Krijstreden

door **Aleid Truijens**

veauverlaging heeft geleid? Dan voer je die gewraakte methode zo snel mogelijk in het hele mbo in.

Je ontkent dus dat er problemen zijn. Je reduceert ze in interviews tot een imagokwestie. Een kind kan de was doen. In elk geval Jan van Zijl, de nieuwe voorzitter van de MBO-raad. Deze koepelbaas heeft nooit voor de klas gestaan. De partij waarvoor hij in de Tweede Kamer zat, was de PvdA. Natuurlijk, de partij van Wallage en Netelenbos, die met een houten hoofd de mislukte onderwijsvernieuwingen in het voortgezet onderwijs erdoor drukten. Volbloed pragmaticus, deze Van Zijl. Heeft overall een oplossing voor. Voor de problematische 'startkwalificatie' bijvoorbeeld.

De overheid ziet graag dat iedereen een 'startkwalificatie' verwerft voor de arbeidsmarkt; minimaal mbo-2. Dat lukt vooralsnog niet. Na een paar jaar 'verantwoordelijk voor hun eigen leerproces' te zijn geweest, onder toezicht oog van de instructeur, houden veel roc-leerlingen het voor gezien. Vooral allochtonen.

Want het zelfstandig leren, bedacht voor mondige witte middenklassekinderen, is voor leerlingen met een taalachterstand, die van huis uit vaardigheden als zelfreflectie en jezelf presenteren niet hebben meegekregen, een crime. Ze willen gewoon les, en uitleg. Maar de leraren die hun dat kunnen geven, zijn weggestuurd. Het vak Nederlands is allang afgeschaft. Zo verlaten elk jaar tienduizenden de school zonder een simpel tekstje te kunnen lezen. Ze